

• فصل اول: سوالات معارف اسلامی با پاسخنامه تشریحی

۱- مقدم شدن (ایک) بر (نعبد) و (نستعین) چه نتیجه ای دارد؟

- (۱) توحید در ربوبیت
 (۲) توحید عبادت و افعالی
 (۳) عظمت عبادت خداوند
 (۴) فضیلت عبادت به جماعت

ه: گزینه ۲ ⇐ توحید در عبادت یعنی عبادت مخصوص خداست و جز او نباید کسی را به هی

عنوانی پرستید. در این آیه چنانچه مشاهده میشود تقدم مفعول بر فعل و فاعل نشان دهنده اهمیت آن میباشد: «تنها تو را میپرستیم و تنها از تو یاری می جویم». در این آیه مراد از تو یا همان مفعول، خداوند متعال میباشد و با تقدم او بر فعل پرستیده شدن و یاری جستن، تو حید وی در این اعمال را برداشت میکنیم.

۲- کدام گزینه زیر نظر به محور اصلی نظام تربیتی جهان دارد؟

- (۱) هدایت الهی
 (۲) حاکمیت حق تعالی
 (۳) ربوبیت خداوند
 (۴) رحمت و رحمانیت خداوند

ه: گزینه ۱ ⇐ توحید محور اصلی تعلیم و تربیت اسلامی به طور عام و تربیت علوی به طور خاص

است. در نظام تربیت علوی محور اصلی توحید و هدایت انسان به سوی کمالات و ارزش های الهی است و تبیین ویژه ای از توحید ارایه شده و نظام تربیتی خاصی را بنا نهاده است که با دیگر نظام ها تفاوت ماهوی دارد.

۳- کدام یک از گزینه های زیر به سه توحید اشاره دارد؟

توحید ذات، صفات و افعال

- (۱) ایک نعبد
 (۲) ایک نستعین
 (۳) الحمد رب العالمین
 (۴) مالک يوم الدين

ه: گزینه ۳ ⇐ چنانچه در معنی آیه ۲ از سوره فاتحه مشاهده میشود، «ستایش مخصوص خداوندی

است که پروردگار جهانیان است»، همه حمد و ستایش برای اوست، چرا که حمد بر زیبایی ها است و همه زیبایی ها از اوست، بنابراین هم صفات زیبا بالمآل صفات اویند و هم افعال، افعال او، و اصولا هر آن چه هست از اوست. طبق این بیان هم توحید افعالی و هم توحید صفاتی و ذاتی را می توان از آیه استنباط کرد.

- سرچشمه اصلی شرک و پایمال نمودن حقوق دیگران چیست؟

- (۱) تکبر
 (۲) حسد
 (۳) طمع
 (۴) غیبت

ه: گزینه ۱ ⇐ خداوند در آیه ۱۸ سوره میفرماید: «در زمین با ناز و غرور راه مرو، همانا خدا هی

خودپسند فخر فروش را دوست ندارد». این به معنای آن است که هر کس از فرمان خدا سرپیچی کند و به خاطر تکبر از رعایت حقوق الهی و انسانی سرباز زند، محبوب خدا و مورد لطف او نخواهد بود. از آیه بر می آید که سرچشمه اصلی شرک

و پایمال کردن حقوق مردم غالباً خودخواهی و تکبر است و ادای حقوق به خصوص در مورد بردگان و یتیمان و مستمندان نیاز به روح تواضع و فروتنی دارد.

- در قرآن کریم از اتفاق با چه نامی تعبیر شده است؟

- (۱) صدقه (۲) قرض (۳) ف (۴) اضعاف

◀ **ه: گزینه ۱** در اصطلاح "اتفاق" بیرون کردن مال از ملک و قرار دادن آن در ملک دیگری است که

یا از طریق صدقه و یا از بخشش کردن مال های خویش در راه جهاد و دین و هر آنچه خدا بدان فرمان داده است میباشد. یکی از نیکوترین راه های مورد تأیید اسلام برای صرف مال، صدقه دادن آن در راه خداست، دادن مال در راه خدا را «تصدق» و مال داده شده را «صدقه» مینامند.

- وجوب نماز و روزه مربوط به کدام گزینه است؟

- (۱) قدر تشریعی (۲) قضای تشریعی (۳) قضای تکوینی (۴) قدر تکوینی

◀ **ه: گزینه ۲** در بیان ساده و روان، قضا و قدر تشریعی در معنی امر و نهی پروردگار و فرمان

خداوند است، یعنی خداوند میفرماید که این کار را انجام بده و آن کار را انجام نده. پرستش خداوند یگانه، نیکی به والدین و وجوب نماز قضای تشریعی خداوند است، ولی مقدار آن که هفده رکعت در روز است، زیرا قدر یعنی اندازه گیری. همچنین در مورد روزه نیز میتوان گفت که وجوب روزه قضا و مقدار آن که یک ماه است قدر نام دارد.

۷- کدام بعد از فطرت را شعور باطنی مینمایند؟

- (۱) بعد معرفت شناسانه (۲) بعد عاطفی و گرایشی
(۳) همه ابعاد فطری (۴) بعد وجودی و هستی شناسی

◀ **ه: گزینه ۱** «شعور» یعنی آگاهی انسان نسبت به چیزی از طریق حس. و مقصود از مشاعر

انسان، حواس انسان است. مراتب دیگر شعور، نیازمند چشم و گوش دیگری است، غیر از گوش و چشم سر، یعنی ابزار شناختی نیاز دارد که هر کسی از آن برخوردار نیست. معرفت مبتنی بر شعور درونی، علم و معرفتی است که تنها از راه «تقوا و تعبد و تسلیم» به دست می آید، زیرا نیازمند چشم و گوش و قلبی است غیر از آن چه که مردم عادی دارند.

۸- در آیه کریمه (کل شیء هالک الا وجهه) مقصود مفسران از وجه الله کدام است؟

- (۱) وجود الهی (۲) ذات الهی (۳) بقا و ابدیت (۴) فنا ناپذیری

◀ **ه: گزینه ۲** در ارتباط با آیه ۸۸ سوره قصص تفاسیر مختلفی وجود دارد که اولین مورد از آنها به

این اشاره دارد که خدا جسم نیست و مانند انسانها چهره و صورت ندارد و از آنجا که در زبان عربی واژه «وجه الش» در معنی «ذات الش» به کار می رود، در بسیاری از آیات قرآن، «وجه» به معنای ذات خدا خواهد بود. در تفسیری دیگر نیز گفته شده است که مراد از «وجه»، هر چیزی است که به نوعی منسوب به خداست، از اسماء و صفات تا ادیان و اعمال

صالح بندگان و همچنین مقربین درگاه او، از انبیاء، ملائکه، شهدا و مؤمنینی که مشمول مغفرتش شده باشند، همه وجه خدایند.

۹- یکی از اسامی قیامت یوم الازفه به چه معناست؟

(۱) بسیار نزدیک (۲) جدایی حق از باطل

(۳) جمع شدن (۴) خارج شدن از قبور

◀ **ه: گزینه ۱** ◀ واژه الازفه به معنی تنگی وقت است و نشان دهنده نزدیک شدن موعد مقرر میباشد،

نامگذاری قیامت به این نام، در دو آیه از قرآن کریم آمده است (۷ سوره نجم و ۱۸ سوره غافر) و تعبیری است گویا و بیدار کننده از قیامت. حال آنکه عبارت یوم الازفه که معنی آن روز نزدیک میباشد تنها در آیه ۱۸ سوره غافر آمده و بیانگر این واقعیت است که قیامت بیش از آنچه مردم فکر میکنند نزدیک است.

۱۰- کدام گزینه صحیح است؟

(۱) ذات الهی قابل شناخت است

(۲) صفات و اوصاف الهی شناخت ناپذیرند

(۳) خداشناسی از رهگذر اوصاف و افعال الهی برای انسان میسر است

(۴) آدمی از هرگونه معرفتی نسبت به خدا محروم است

◀ **ه: گزینه ۳** ◀ در ابتدا باید گفت که شناخت ذات الهی نه تنها برای انسان بلکه برای تمامی موجودات و مخلوقات عالم معنا ناممکن است.

انسان پس از قبول خداوند، به شناخت صفات و اوصاف او روی می آورد تا با خالق خود ارتباط بیشتری برقرار کند و در پی این آشنایی با صفات و اوصاف و اعمال الهی است که وی خدا را میشناسد لذا میتوان گفت که شناخت این موارد مسیری برای خداشناسی میباشد. معرفتی که انسان نسبت به خدای متعال پیدا میکند، به تناسب عمق و کمال خود معرفت و مقدار توجیهی که انسان نسبت به معرفت خویش پیدا میکند و مفهومی که از اسماء و صفات الهی در ذهن وی ایجاد میکند حالات خاصی در انسان بوجود میآورد.

۱۱- از ذکر لاحول و لا قوه الا بالله کدام توحید فهمیده میشود؟

(۱) توحید افعالی (۲) توحید عبادی (۳) توحید در خالقیت (۴) توحید ربوبی

◀ **ه: گزینه ۱** ◀ در معنی ذکر که به صورت «هی حرکت و نیرو و قدرتی نیست مگر به وسیله خداوند»

میتوان دید که تمامی اعمال به خداوند متعال اختصاص داده شده اند. چنانچه میدانیم توحید افعالی بدین معناست که هر چیزی که در این جهان رخ میدهد فعل خداوند است حتی افعال دیگر موجودات. از این رو میتوان گفت توحیدی که در این ذکر به آن اشاره شده است توحید افعالی میباشد.

۱۲- سرشت فرشتگان کدام است؟

(۱) رسالت تکوینی (۲) جسم لطیف روحی (۳) گوهر سبحانی (۴) گوهر تمام عقلانی

ه: گزینه ۱

در روایتی که از امام صادق (ع) نقل شده است، ایشان فرمودند که خداوند فرشتگان را از نور آفریده است. اما چنانچه میدانیم نور در این روایت در معنی حقیقی خود نیامده. سرشت فرشتگان گوهری تمام عقلانی است و در وجود آنان از امیال نفسانی و خواست های شهوانی خبری نیست. از این رو، همواره به تسبیح و تنزیه پروردگار مشغول اند و هرگز راه مخالفت و عصیان را نمی پیمایند. قرآن در توصیف فرشتگان می گوید: بلکه (فرشتگان) بندگانی ارجمندند، که در سخن بر او پیشی نمی گیرند، و خود به دستور او کار می کنند.

۱۳- قرآن آشکار اعلام میکند که شیطان از جماعت است.

- (۱) جنیان (۲) فرشتگان (۳) عبادت کنندگان (۴) ملعونان

ه: گزینه ۱

در آیه ۰ از سوره کهف خداوند میفرماید: «وقتی که به فرشتگان فرمان دادیم که بر آدم همه سجده کنید، و آنها تمام سر به سجده فرود آوردند جز شیطان که از جنس جن (دیو) بود بدین جهت از طاعت خدای خود سرپیچید». همانطور که میبینیم خداوند در این آیه به صراحت اعلام میکند که ابلیس از جنیان میباشد

۱- آن دسته از صفات الهی که از ذات الهی انتزاع میشوند چه نام دارند؟

- (۱) صفات ایجابی (۲) صفات ذاتی (۳) صفات نفسی (۴) صفات خلقی

ه: گزینه ۲

در تعریف صفات ذات میتوان گفت که این صفات، صفاتی هستند که از ذات خدا انتزاع میشوند و پیوسته ذات خداوند با آنها همراه است و سلب آنها از ذات خداوند ممکن نیست. هر گاه از همه چیز چشم پوشی کنیم و تنها به ذات او توجه پیدا کنیم باز او را با این صفات همراه خواهیم دید به عنوان مثال میتوان به صفت حیات اشاره کرد.

۱- شر اخلاقی در نتیجه چه عاملی روی میدهد

- (۱) عامل نفسانی (۲) عامل انسانی (۳) عامل طبیعی (۴) عامل فلسفی

ه: گزینه ۲

شر اخلاقی هر رویداد منفی اخلاقی است که در اثر عمل یا عدم اقدام عمدی یک عامل اخلاقی مانند یک شخص ایجاد شود. نمونه ای از شر اخلاقی ممکن است قتل، جنگ یا هر رویداد شر دیگری باشد که ممکن است کسی مسئول یا مقصر شناخته شود. این مفهوم را میتوان در برابر شر طبیعی قرار داد که در آن یک رویداد بد به طور طبیعی و بدون دخالت عامل اخلاقی رخ میدهد.

۱- هدف نهایی آفرینش انسان از دیدگاه آیات قرآن چیست؟

- (۱) پرستش و عبودیت (۲) تدبیر و تامل (۳) خدمت و امداد (۴) مجاهده

ه: گزینه ۱

بر اساس آیه ۲ سوره ذاریات که میفرماید: «و ما خلقت ال جن و انس لایعبدون»، خداوند انسان و جن را جز برای پرستش و عبادت وی نیافریده است.

۱۷- رابطه ایمان و معرفت از دیدگاه قرآن چگونه است؟

(۱) معرفت مبتنی بر ایمان است

(۲) ایمان مبتنی بر معرفت است

(۳) معرفت لازمه ایمان است

(۴) ایمان لازمه معرفت است

◀ **ه: گزینه ۲** ⇐ معرفت نقش زمینه و مقدمه را در حصول ایمان ایفا میکند لذا میتوان گفت ایمان مبتنی بر معرفت میباشد.

۱۸- وی گی اصلی خداوند در تمام ادیان چیست؟

(۱) یکتا بودن

(۲) قداست ذاتی

(۳) مشترک بودن نام خداوند

(۴) قادر بودن

◀ **ه: گزینه ۱** ⇐ یکتا بودن خداوند تنها ویژگی خداوند است که در تمامی ادیان الهی بدان اشاره شده است و شریکی برای او انتخاب نشده است.

۱۹- برهان علی در اثبات وجود خدا از چه مسیری می گذرد؟

(۱) بی نهایت بودن جهان

(۲) علیت خدا

(۳) خالقیت خدا

(۴) معلولیت جهان

◀ **ه: گزینه ۴** ⇐ برهان علیت از برهان های جهان شناختی و از قدیمی ترین و مشهورترین براهین اثبات خدا است. براساس این برهان، جهان معلول و نیازمند علت است و از آنجا که تسلسل در علت ها محال است، باید در رأس مجموعه علت ها، علت العلل یا علت اولی باشد که خود معلول هی علتی نیست.

۲۰- برهان نظم چگونه برهانی است؟

(۱) عقلی است با یک مقدمه تجربی

(۲) تجربی است با یک مقدمه عقلی

(۳) تجربی است با دو مقدمه عقلی

(۴) عقلی است با دو مقدمه تجربی

◀ **ه: گزینه ۱** ⇐ برهان نظم از عالم طبیعت برای رسیدن به وجود خداوند استفاده می کند و از آنجا که عالم طبیعت، نظم و ساختار موجود در آن برای همگان قابل فهم است و نیاز به دانستنی های تخصصی و فلسفی ندارد، از دیگر براهین اثبات خدا، برای عموم قابل استفاده تر است.

۲۱- کدام گزینه در مورد صفات بوتی صحیح است؟

(۱) نقص و کاستی را از خداوند نفی می کند

(۲) صفات ذاتی از ذات خدا انتزاع می شود

(۳) کمالات خدا را بیان می کند

(۴) از ارتباط ذاتی الهی با مخلوقات انتزاع می شود

◀ **ه: گزینه ۳** ⇐ صفاتی که جنب کمال دارند؛ مثل قدرت، علم، عدالت، رحمت، رازقیت، حیات، مهربانی و بخشندگی این صفات را صفات ثبوتی نامیده و به خدا نسبت میدهیم. یعنی خداوند این صفات را داراست

۲۲- کدام گزینه از شاخه های عدل الهی نیست؟

(۱) تکوینی

(۲) تشریحی

(۳) جزایی

(۴) اجتماعی